

4.7 Kriminalita

- počet zjištěných trestných činů má v Jihomoravském kraji klesající trend
- snižuje se zejména obecná kriminalita, hospodářská narůstá
- v přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel je Jihomoravský kraj na 6. místě v rámci ČR
- největší intenzita trestné činnosti je v krajském městě Brně, nejnižší v okresech Blansko a Hodonín

Kriminalita na území Jihomoravského kraje představuje dlouhodobý problém. Přesto lze ve sledovaném období let 2000 až 2004 pozitivně hodnotit tu skutečnost, že došlo k poklesu počtu **zjištěných trestných činů** jak celkem (o více jak 13 %), tak zejména v obecné kriminalitě (o 15 %), která má na celkovém počtu zjištěných trestných činů v regionu dominantní podíl (více jak 80 %). U hospodářské kriminality, která se na celkové kriminalitě podílí 11 %, vzrostl počet zjištěných trestných činů o 7 % (o 231). Nejvyšší počet hospodářských trestných činů byl v roce 2002, kdy bylo zjištěno celkem 4,8 tisíc případů této kriminality. Co do počtu trestných činů na 1 000 obyvatel v roce 2004 je Jihomoravský kraj v rámci České republiky na 6. místě s 29 případy, nejvyšší příčku zaujímá Hlavní město Praha s 83 případy na 1 000 obyvatel a za ní následuje kraj Ústecký s 39 případy. Nejnižší míra kriminality měřená počtem zjištěných trestných činů je v kraji Vysočina (16 případů). Průměr za Českou republiku představuje 34 případů.

Tab. 4.7.1 Trestné činy

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004 - 2000
Zjištěné trestné činy	36 593	31 993	35 427	34 341	32 008	-4 585
z toho:						
hospodářská kriminalita	3 401	3 750	4 846	3 705	3 632	231
obecná kriminalita	30 588	25 766	27 705	28 217	26 005	-4 583
z toho:						
loupeže	350	322	476	358	407	57
vloupání do bytů	1 054	974	1 124	1 239	1 099	45
znásilnění	46	54	55	64	59	13
vraždy	24	18	18	16	15	-9
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	32,2	28,4	31,6	30,6	28,5	x
z toho:						
hospodářská kriminalita	3,0	3,3	4,3	3,3	3,2	x
obecná kriminalita	26,9	22,9	24,7	25,2	23,2	x

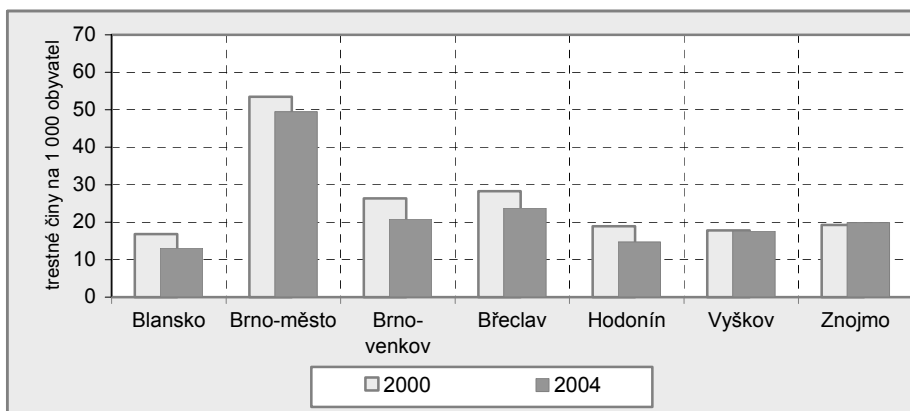
V okresním srovnání došlo u zjištěných trestných činů ve sledovaném období let 2000 až 2004 ve všech okresech k poklesu s výjimkou okresu Znojmo, kde se počet trestných činů zvýšil o 3,1 % (o 68 případů). K největšímu poklesu (o téměř čtvrtinu) došlo v okrese Hodonín o 23,4 % a v okrese Blansko (pokles téměř jednu pětinu). V hospodářské kriminalitě vzrostl výrazně (o téměř jednu třetinu) počet případů pouze v okrese Brno-město, naopak relativně největší snížení (o jednu třetinu) bylo zaznamenáno v okrese Hodonín. V obecné kriminalitě za čtyřleté období došlo k navýšení počtu případů v okresech Vyškov (o 4,5 %) a Znojmo (o téměř 11 %).

V přepočtu na 1 000 obyvatel byla největší intenzita trestné činnosti v roce 2004 z hlediska zjištěných trestných činů v okrese Brno-město (50 případů), nejnižší v okresech Blansko (13 případů) a Hodonín (15 případů).

Mezi nejčastější spáchané trestné činy v Jihomoravském kraji patří krádeže vloupáním do bytů, chat, rodinných domů a ostatních objektů, krádeže motorových dvoustopých vozidel a krádeže věcí z automobilů a z hospodářské kriminality jde nejčastěji o zneužití informací ve veřejném styku, o podvody a kráčení daní (daňové podvody). V roce 2004 bylo v Jihomoravském kraji zjištěno celkem 15 vražd, tj. téměř 7 % z celkového počtu vražd v České republice. Počet vražd má v kraji klesající tendenci (ve srovnání s rokem 2000 poklesl o 9).

Graf 16 Zjištěné trestné činy v přepočtu na 1 000 obyvatel podle okresů Jihomoravského kraje

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Lze předpokládat, že rozsah trestné činnosti v určitém regionu může být ovlivněn sociálními a ekonomickými podmínkami života obyvatel – nabídkou na trhu práce, mírou nezaměstnanosti, výší průměrných výdělků, životními podmínkami domácností, vysokým podílem domácností s nízkými příjmy apod. Z dostupných statistických údajů však tyto závislosti nelze vysledovat, naopak vysoká intenzita trestné činnosti měřená počtem zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel je právě v krajském městě Brně, kde je míra nezaměstnanosti pod krajským průměrem a naopak výše průměrné mzdy vysoce krajský průměr převyšuje. Vysokou míru nezaměstnanosti a dlouhodobě nejnižší úroveň průměrných mezd vykazuje okres Hodonín, kde ovšem intenzita trestné činnosti v okresním srovnání patří k těm nejnižším.

Tab. 4.7.2 Zjištěné trestné činy

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	Trestné činy celkem			z toho					
	2000	2004	index 2004/2000	hospodářská kriminalita			obecná kriminalita		
				2000	2004	index 2004/2000	2000	2004	index 2004/2000
Česká republika	391 310	351 090	89,7	37 582	33 203	88,3	327 880	292 913	89,3
Jihomoravský kraj	36 593	32 008	87,5	3 401	3 632	106,8	30 588	26 005	85,0
Blansko	1 819	1 405	77,2	177	149	84,2	1 478	1 082	73,2
Brno-město	20 234	18 225	90,1	1 553	2 057	132,5	17 666	15 215	86,1
Brno-venkov	4 226	3 418	80,9	339	304	89,7	3 581	2 822	78,8
Břeclav	3 533	2 930	82,9	318	306	96,2	2 948	2 289	77,6
Hodonín	3 033	2 323	76,6	418	276	66,0	2 263	1 728	76,4
Vyškov	1 544	1 535	99,4	228	185	81,1	1 115	1 165	104,5
Znojmo	2 204	2 272	103,1	368	355	96,5	1 537	1 704	110,9

Při **objasňování trestných činů** je relativně vyšší úspěšnost v hospodářské kriminalitě než v obecné. V souladu s celkovým poklesem zjištěných trestných činů klesá ve sledovaném období i počet objasněných trestných činů (jak u hospodářské tak i u obecné zhruba o jednu čtvrtinu). Mezi nejčastěji objasněné trestné činy v Jihomoravském kraji patří zanedbání povinné výživy, krádeže v jiných objektech, maření výkonu úředního rozhodnutí a krádeže věcí z automobilů a motorových dvoustopých vozidel a v hospodářské kriminalitě nejvíce podvody a úvěrové podvody.

Tab. 4.7.3 Objasněné trestné činy

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	Hospodářská kriminalita			Obecná kriminalita		
	2000	2004	index 2004/2000	2000	2004	index 2004/2000
Česká republika	35 850	23 739	66,2	111 805	87 306	78,09
Jihomoravský kraj	3 194	2 427	76,0	10 614	8 053	75,87
Blansko	164	117	71,3	744	479	64,38
Brno-město	1 415	1 257	88,8	5 223	3 856	73,83
Brno-venkov	321	223	69,5	1 173	942	80,31
Břeclav	294	216	73,5	1 092	823	75,37
Hodonín	409	214	52,3	1 108	824	74,37
Vyškov	226	141	62,4	451	381	84,48
Znojmo	365	259	71,0	823	748	90,89

V současnosti jako účinné formy prevence kriminality mládeže jsou realizovány na základních a středních školách informační programy, v rámci kterých jsou s žáky vedeny besedy na téma drogy, drogové závislosti a účinky drog, partnerský zdravý vztah (manipulace, násilí, chorobná žárlivost, nevěra, aj.), předsudky a rasismus, extremistické postoje. Ze statistických dat vyplývá, že v současnosti nejde ani tak o zvyšování počtu trestných činů, jako o jejich závažnost – rostoucí delikvence mladistvých, stoupající agresivita a brutalita a nové prvky v kriminalitě jako jsou terorismus, narůstající korupce a mezinárodní napojení na kriminální činnost (prostituce, pedofilie).